

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Ana Procopciuc,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Doroș împotriva
Anei Procopciuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016, prin care a fost
admis apelul declarat de către Maria Doroș, casată hotărârea Judecătoriei Orhei din
02 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 07 septembrie 2015, Maria Doroș a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Anei Procopciuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 28 ianuarie 2015 pârâta i-a aplicat multiple lovituri peste diferite părți ale corpului cu pumnii, picioarele și ghiveciul cu flori, provocându-i leziuni corporale cu dereglarea sănătății, sub formă de traumatism cranio-cerebral închis, comoție cerebrală, echimoze în regiunea ochiului, glandei mamare stingi, omoplat și fesieră pe dreapta, excoriații în regiunea frontală pe stânga.

Pentru acestea acțiuni, pârâtei Ana Procopciuc i-a fost întocmit proces verbal contravențional în baza art. 78 alin. (3) Codul civil, ultima fiind sancționată la o pedeapsă sub formă de amendă. În rezultatul leziunilor corporale cauzate, reclamanta a fost internată în spital, iar după externare a urmat un tratament ambulatoriu. Pentru tratament reclamanta a cheltuit suma de 5414,27 lei, fapt confirmat prin bonuri. Pentru efectuarea examenului medico-legal a suportat cheltuieli în sumă de 1317 lei. În total reclamanta a suportat un prejudiciu material în sumă de 6731,17 lei.

Prin acțiunile ilicite ale pârâtei i-a fost cauzat nu numai suferințe fizice dar și leziuni psihice, exprimate prin simț de frică, groază, umilință, frustrare și șoc psihologic. Reclamanta apreciază prejudiciu moral cauzat ei în cuantum de 12 000 lei.

Prin urmare, Maria Doroș solicită repararea prejudiciului material în cuantum de 6731,17 lei și prejudiciu moral în sumă de 12 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Orhei din 02 noiembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat de la Ana Procopciuc în beneficiul Mariei Doroș suma de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Au fost respinse pretențiile privind repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată. A fost încasat de la Ana Procopciuc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 lei.

La 18 noiembrie 2015 Maria Doroș a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Orhei din 02 noiembrie 2015, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016 a fost admis apelul declarat de către Maria Doroș, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii. A fost încasat de la Ana Procopciuc în beneficiul Mariei Doroș prejudiciul material cauzat în mărime de 3488 lei, prejudiciul moral cauzat în mărime de 5000 lei și taxa de stat în mărime de 112 lei.

La 08 septembrie 2016, Ana Procopciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenta, Ana Procopciuc în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța din start s-a pronunțat în sensul admiterii cererii de apel. Contrar art. 240 alin. (3) CPC și art. 27 CPC a sugerat apelantei să-și concretizeze pretențiile. Nu este probată încasarea prejudiciului material de către instanță. La fel, instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele, legătura de cauzalitate dintre tratamentul administrat intimatei Maria Doroș, nici importanța efectuării unui nou raport de expertiză medico-legală, dar nici nu a dat apreciere din punct de vedere legal, ignorând normele de drept material, bazându-se doar pe declarațiile intimatei Maria Doroș, pe când prima instanță prin hotărârea sa a elucidat corect și legal circumstanțele cauzei.

La 02 noiembrie 2016, Maria Doroș a depus referință prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din actele pricinii rezultă că la 12 iulie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, inclusiv și recurente, copia deciziei instanței de apel, iar la 09 septembrie 2016, adică în termenul prevăzut de lege ultima a declarat recurs.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit că la 28 ianuarie 2015, în incinta primăriei s. Berezlogi, r-nul Orhei a avut loc un conflict între Maria Doroș și Ana

Procopciuc, în rezultatul căruia, reclamantei Maria Doroș i-a fost cauzate leziuni corporale.

Conform deciziei agentului constatator din 05 februarie 2015, cuprinsă în procesul-verbal cu privire la contravenție seria MA02 nr. 767417, Ana Procopciuc a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzută de art. 78 alin. (3) Codul contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 50 unități convenționale.

În temeiul art. 14 alin. (1) și (2), 1398 alin. (1), 1418 alin. (1) alin. (1) și (2), art. 1423 alin. (1) și (2) Codul civil, reclamanta Maria Doroș a înaintat în instanța de judecată acțiune împotriva Anei Procopciuc solicitând repararea prejudiciului material cauzat prin pricinuirea leziunilor corporale în mărime de 6731,17 lei, suma de 1317 lei cu titlu de cheltuieli de efectuare a examinării medico-legale și suma de 12 000 lei în vederea reparării prejudiciului moral.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanța a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii admitând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral încasând în acest sens de la Ana Procopciuc în beneficiul Mariei Doroș suma de 1000 lei. Totodată prima instanță a respins pretențiile cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată pe lipsa unui suport probant.

Curtea de Apel Chișinău judecând cauza în ordine de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casării hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii încasând de la Ana Procopciuc în beneficiul Mariei Doroș în vederea reparării prejudiciului material suma de 3488 lei și în vederea reparării prejudiciul moral suma de 5000 lei.

În motivarea sa instanța de apel a reținut că pretenția cu privire la repararea prejudiciului material urmează a fi admisă în limita sumei de 3488 lei, cheltuielile reclamantei efectuate pentru procurarea medicamentelor în sumă de 1970 lei, pentru expertiza medico-legală – 1317 lei și suma de 200 lei pentru ochelarii deteriorați în timpul altercațiilor.

La fel, instanța de apel la admiterea parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral a ținut cont de urmările prejudiciabile care au survenit în rezultatul conflictului și ca despăgubirile morale să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii și cadrului legal, fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

La caz, se constată că Maria Doroș pretinde repararea prejudiciului material în mărime de 6731,17 lei și moral în mărime de 12000 lei ca urmare a acțiunilor ilicite cauzate de Ana Procopciuc.

Astfel, reieșind din specificul acțiunii deduse judecării la caz și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor formulate de către Maria Doroș, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica cerințele formulate prin prisma particularităților instituite de art. 1398 alin. (1), 1418, 1422 alin. (1) și (2) și 1432 alin. (1) și (2) Codul civil ce reglementează noțiunea de reparare a prejudiciului material și moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În contextul dat, instanța de recurs constată că încasarea sumei de 6731,17 lei solicitată de Maria Doroș a fi încasată cu titlu de prejudiciu material, au fost reținute de instanța de apel ca pretenții întemeiate parțial în limita sumei de 3488 lei, și anume cheltuieli pentru procurarea medicamentelor în sumă de 1970 lei, expertiza medico-legală în sumă de 1317 lei și suma de 200 lei pentru ochelarii deteriorați, această sumă fiind încasată într-un mod arbitrar, fără a supune verificării temeinicia acestora prin prisma art. 118 alin. (1) CPC, care indică că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 117 alin. (2) al aceluiași Cod, în calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Sub acest aspect instanța de recurs remarcă că întru judecarea justă și corectă a litigiului, ca urmare a identificării în substanță a obiectului litigiului, era necesar inițial de a stabili care sunt pretențiile înaintate de reclamantă în acțiune, existența legăturii de cauzalitate între tratamentul prescris de medic și medicamentele procurate de intimată conform bonurilor anexate la materialele dosarului. La fel, instanța de apel a încasata suma de 200 lei pentru ochelarii de deteriorați în rezultatul altercațiilor, fără a remarca faptul că o astfel de solicitare nu a fost înaintată în acțiune, or la materialele cauzei nu a fost prezentat probe în acest sens.

În mod similar se constată a fi neînțeleasă și lipsită de suport legal și soluția instanței de apel cu privire admiterea parțială a pretenției privind repararea prejudiciului moral în mărime de 5000 lei. Or, instanța de apel în motivarea soluției date, în sensul admiterii parțiale a acestei pretenții, a reținut că suma de 5000 lei încasată de la Ana Procopciuc în beneficiul Mariei Doroș a fost determinat de către instanță cu respectarea criteriului echității, adică în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

Faptul dat și discrepanțele stabilite, indică că la examinarea chestiunii date instanța de apel nu a pătruns în esența acesteia, ci în mod arbitrar a încasat cu titlu de prejudiciu material suma de 3488 lei și moral suma de 5000 lei.

Totodată, în cauză sunt incidente și prevederile art. 240 alin. (3) CPC, care indică că instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Iar dispozițiile art. 241 alin. (4)-(6) CPC, prevăd că în partea descriptivă se indică succint pretențiile reclamantului, obiecțiile pârâtului și explicațiile celorlalți

participanți la proces. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

La caz, însă, se constată că contrar prevederilor normelor enunțate mai sus, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe instanța de apel, a examinat și s-a pronunțat asupra unei pretenții neînaintate de reclamantă în acțiune și anume încasarea sumei de 200 lei pentru ochelarii deteriorați.

În același timp instanța de recurs, ține să menționeze și faptul că instanța de apel având obligativitatea de a verifica și să se pronunțe asupra temeiniciei pretențiilor formulate, avea prerogativa și de a concretiza aceste pretenții, vizând, în sensul dat toate aspectele, inclusiv și specificul litigiului supus judecării.

Faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanță a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a pricinii supusă judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii atacată cu apel.

În asemenea împrejurări, se constată că de fapt instanța de apel nu a pătruns în esența raportului juridic ivit în speță, iar motivarea deciziei nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns asupra pretențiilor formulate de către Maria Doroș, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conexiunea celor remarcate, precum și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs menționează că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Față de cele ce preced, se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cauza urmând a fi trimisă la instanța de apel în vederea rejudecării cauzei cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate mai sus, să creeze condiții obiective și egale părților pentru realizare și exercitare drepturilor sale procedurale și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ana Procopciuc.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Doroș împotriva Anei Procopciuc cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru